

Atoombouw en atoombinding

onderwerpen:

- Elektrische structuur van de materie
- Elementaire deeltjes
- Atoommodel van Rutherford
- Atoombouw en periodiek systeem
- Atoommodel van Bohr
- Atoombinding

Lading

- Twee (met een metalen laagje bedekte) *balletjes*, die *door een opgewreven plastic staaf geladen zijn, stoten elkaar af, evenals twee balletjes die met een glazen staaf geladen zijn.*

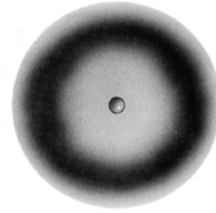
- De lading van de glazen staaf heeft men *positief* genoemd; die van een plastic staaf moeten we dan wel *negatief* noemen.
- Elektrisch *geladen voorwerpen* oefenen dus *krachten* op elkaar uit.
- Als de *afstand groter* wordt, wordt de aantrekkende *kracht kleiner*; omgekeerd geldt hetzelfde.
- We noemen een voorwerp elektrisch *neutraal* als het *evenveel positieve als negatieve lading* heeft . Deze twee soorten lading *heffen elkaars werking dus op*.

Atoommodel van Rutherford (1911)

Hoofdpunten model Rutherford

- Elk atoom heeft een klein gebiedje in het midden: de *atoomkern* van het atoom. De kern is opgebouwd uit positief geladen deeltjes, de *protonen*.
- Op *grote afstand* van de kern bevinden zich één of meer *elektronen* in een *elektronenwolk*.
- Een *atoom* is *neutraal*, dus bevat de kern *evenveel protonen als er elektronen* in de elektronenwolk aanwezig zijn.
- De diameter van een atoom is ongeveer 100.000 keer zo groot als zijn kern ($d_{\text{kern}} = 10^{-15}$ m; $d_{\text{atoom}} = 10^{-10}$ m).
- Een atoomsoort wordt gekenmerkt door een bepaald aantal protonen (elektronen); iedere atoomsoort heeft zijn eigen aantal protonen (elektronen).

Elementaire deeltjes samengevat

Later heeft men ook nog een ongeladen deeltje met praktisch dezelfde massa als een proton ontdekt (1932). Dit deeltje heeft de naam *neutron* gekregen.

	<u>massa in u</u>	<u>lading in elementaire ladingshoeveelheden</u>
elektron (e ⁻)	1/1840	1-
neutron (n)	1	0
proton (p ⁺)	1	1+

De *massa* van deze drie *elementaire* deeltjes wordt uitgedrukt in *u* (= *geünificeerde* *atomaire massa-eenheid*; $1 \text{ u} = 1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$).

De absolute waarde van de *elementaire lading* bedraagt $1,60 \cdot 10^{-19} \text{ C}$.
(Vergelijk: 1 A komt overeen met een lading van 1 C die per s een oppervlak passeert).

Op grond het feit dat de *massa* van een *waterstofatoom* overeenkomt met 1 *u* kan worden geconcludeerd dat een waterstofatoom *bestaat uit één proton en één elektron* (de massa van een elektron is verwaarloosbaar).

Atoombouw en periodiek systeem (1)

- Het *atoomnummer* geeft het aantal *protonen* in de kern en het aantal *elektronen* in de elektronenwolk.
- Het aantal *protonen* en *neutronen samen* in een atoomkern noemt men het *massagetal*.

Algemene notatie: E-p+n of ${}^p E$

Voorbeeld: Er bestaat een Na-atoom met massagetal 23 (p + n) en atoomnummer 11 (p)

Notatie Na-atoom: Na-23 of ${}_{11}^{23}\text{Na}$

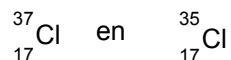
Atoombouw en periodiek systeem (2)

- *Isotopen* zijn *atomen van hetzelfde element* die in *massa verschillen*. De atomen van isotopen hebben een *gelijk aantal protonen*, maar een *verschillend aantal neutronen*.

Voorbeeld:

Van het element chloor komen Cl-37 en Cl-35 atomen voor.

Deze atomen kunnen dus ook worden genoteerd als:

Atoombouw en periodiek systeem (3)

- Een *ion* is een *elektrisch geladen deeltje* dat uit een atoom kan ontstaan.

Voorbeelden:

Fe^{3+} is een ion met lading $3+$ en bezit 26 protonen en 23 elektronen

atoomnummer/protonen	26		26
symbool atoom/ion	Fe	→	$\text{Fe}^{3+} + 3 e^-$
aantal elektronen	26		23

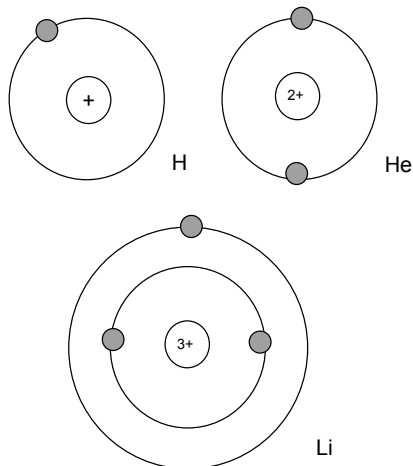
S^{2-} is een ion met lading $2-$ en bezit 16 protonen en 18 elektronen

atoomnummer/protonen	16		16
symbool atoom/ion	S	+ 2 e^- →	S^{2-}
aantal elektronen	16		18

- De *elementen* die in chemische *eigenschappen op elkaar lijken staan* in het periodiek systeem *onder elkaar*.

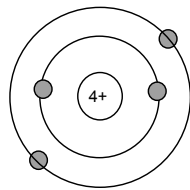

Het model van Bohr (1)

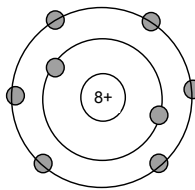

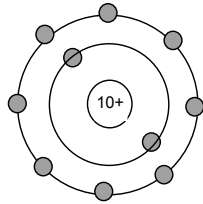
Het model van Bohr (2)

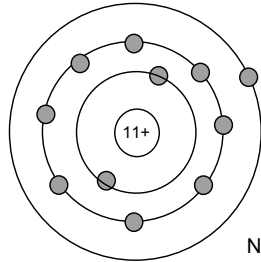
Be

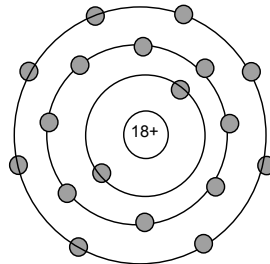
O

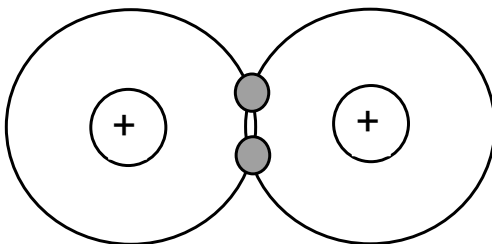
Ne

Na

Atoombinding (1)

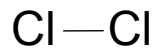
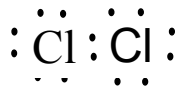
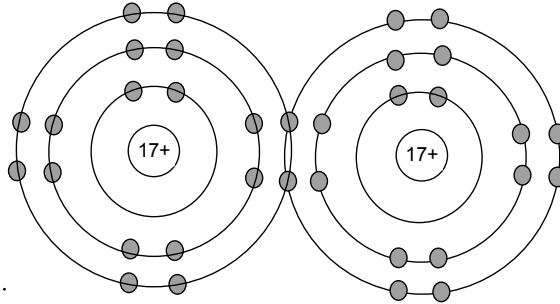

H : H

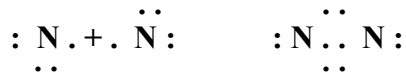
H - H

Atoombinding (2)

Atoombinding (3)

ofwel

